

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI, GAZDÁSZATI, IPARI, KERESKEDELMELI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMEGYE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Egyes számok 20 krajozárjával kaphatók könyvkereskedésekben.

A kéziratok a szerkesztőséghez, pénzek s reklamációk a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési feltételek.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt - kr.
Hat hónapra . . . . . 2 frt 50 kr.

Előfizetési pénzek postautalványval is küldhetők.

Hirdetések.

Hivatalos hirdetések díja a bélyeg-illetékkel együtt: 1—100 szög 1 frt 30 kr, a 100-on fölül minden szó 1 krajával számított. E hirdetések után járó díj előlegesen küldendő be.

Magán hirdetések: négy hasábos petit sor egyszeri közlése 17 kr, kétszeri: 6 kr, többszöri: 5 kr. — Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyiltterben: minden három hasábos garmond sor díja 20 kr.

Az utósó órában.

Számos bajainkat egy ujjal szaporítottuk. Az 1885-ik évben, Budapesten tartandó országos kiállításra mindeztideig semmi előkészületet nem tettünk!

Azon a ponton állunk, hogy kiállítóink — az idő rövidege miatt — könnyen elkéshetnek a kiállításon való részvételtől. Mert ehhez előzetes bejelentés szükséges, a bejelentési íveket pedig még senki sem kapta meg a kiállítás Pozsony-kerületi bizottságától, melyhez e tekintetben megyénk beosztva van.

Megengedjük — sőt hisszük, hogy egy pár nevezetesebb barsi gyártelep a pozsonyi bizottság nélkül is el tud és el is fog menni a kiállításra, ámde: hol marad kiállítóink zöme, a kisebb kiállítók összessége, ha ezeket a figyelmetlenség mellőzi és kizárja azon térről, mely épen az országos ipar általános versenyképességének föltüntetése végett s nem egynéhány erőteljesebb gyártelep brillirozása kedvéért lesz megnyitva.

Pedig a kiállításra a megállapított térdíjak mellett jelentkezni, — mint azt még a nyáron tudattuk, — csak a f. deczember hó 31-ig lehet s e s! De hogyan jelentkeznek valaki akkor, midőn az okvetlenül szükséges bejelentő-ívek még mindig hiányzanak!

Megbocsáthatlan vétket követett el e tekintetben a Pozsony-kerületi bizottság, midőn a kezére bizott íveket maig sem osztotta szét, holott azokat a közönség rendelkezésére bocsájtani, azoknak betöltésénél tanácssal szolgálni, a kiállításra résztvevőket nyerni s ezeket a kellő utmutatással ellátni: kötelessége lett volna, kötelességévé tette azt a kormány, de kötelességévé kellett volna, hogy tegye ezt saját erkölcsi érzéke is!

A tapasztaltak után azonban nem lehet mást vélni a pozsonyi bizottságról: mint hogy vagy nincs tudatában hivatásának, vagy csak egyedül Pozsony városát akarja szem előtt tartani, és látköre a hozzá beosztott hét megyére nem terjed ki!

Ez a pozsonyi bizottság megbocsáthatlan hibája!

De e nagy hibát nyomban követte megyei intézőköreink hibája is, mely abból állt, hogy következetesen hallgattak a kiállításról, és nem volt — szerény lapunk f. évi 30-ik számában tett jókori figyelmeztetés dacára — senki Bars megyében, ki e nagy horderejű mulasztás ellen erélyesen szót emelni, vagy azt csak megbeszélés tárgyává tenni is akarta volna.

A pozsonyi bizottsághoz beosztva, illetve kormányilag kinevezve — két egyén van megyénkbeli; ezektől várnók első sorban, hogy megyei kiállítóink érdekeit képviselni s támogatni fogják tőlük telhetőleg.

Ezektől vártuk volna, hogy a pozsonyi bizottságot ösztönözzék, ott érdekeink kivívását eszközöljék s amennyiben czélt nem érnek: az inkorrekt eljárást s az ebből származó bajokat föltárják megyei kiállítóink előtt, ha máshol nem, a megyei ülések alkalmával.

Hogy ezt nem tették, e két hivatott egyén hibájául rójuk föl.

De, ha már megyénk érdekét nem tartotta szem előtt sem a pozsonyi bizottság, sem az abban tagokként helyet foglaló, megyénkbeli két egyén: vajjon kellett-e ebből annak következnie, hogy intézőköreink — ugyszólván kivétel

nélkül — szemet hunyjanak a szomorú tények előtt s hogy a beállott s még beállandó bajokat ölbetett kezekkel szemléljék?

Akire nemcsak hivatásszerű kötelesség várt, de akinek kötelességévé tette a kidolgozott országos szabályzat is: még a Bars megyei gazd. egyesület is nyugodtan ringatózik mai napig is az indolencia párnáján, mert a kiállítások érdekében, mint hivatott és hivatalos közeg csupán annyit tett, hogy f. hó 1-én megjelent „Értesítő”-jében minden hozzászólás nélkül egyszerűen közli a pozsonyi bizottság megalakulásának jegyzőkönyvét.

Ez ismét a gazdasági egyesületnek végtelen mulasztása.

Sajnos, hogy e hibákat kell regisztrálnunk!

Megye vagyunk, annak akarunk és szeretünk tartatni: miért nem akarunk hát a megyének, a megye érdekeinek érvényt szerezni?! Vagy talán az orsz. kiállításra való részvételt kivülesőnek tartjuk megyénk érdekem?!

A kiállítás meg fog történni — előreláthatólag fényesen: s ott a fényben majd látni fog az ország egy üres tért, mely Bars megye részvételességéről — s ennek kapcsán arról fog tenni szomorú tanuságot, hogy Bars megyében nincs haladás, nincs képesség, nincs ipar...

De hát, ha mindez nincs, vajjon minek e megyének — fogják mondani — jó közlekedés, vasút s más oly üdvös intézmény, amire annyira áhítozik!

Nagyon félünk ettől a következtetéstől...

De hát sok tekintetben mi adunk rá alkalmat. Hiszen, ha más megyékben annyira szívükön viselni tudják az orsz. kiállítási ügy fontosságát, hogy azt — megbiztatás nélkül is — a celebritások és gazdasági egyesületek egész raja veszi vállaira, s élükön főispánokkal és befolyásos hazafi-magnásokkal sorakoznak megyéiknek az előhaladásban utat nyitni és tért foglalni: ugy ilyen magasztos, de egyúttal kötelel ténykedés Bars megyében sem lehetetlen, sőt égetően szükséges, hogy a fölmerült hibák — a rövidre szűkült idő keretén belül — még idejékorán helyreütsenek!

A kiállításra — a bejelentések határideje: még f. évi deczember hó végéig nyitva áll. Ezen túl is jövő év májushó elsejéig — bár 10%, azontul pedig bár 50% térdíj fölemelés mellett — de mégis lehetséges a bejelentés.

Ragadjuk meg az alkalmat, mozogjunk, alakítsunk helyi bizottságokat, tegyünk meg minden lehető, mert, ha — mit isten ne adjon — a jelzett baj orvoslásának elhanyagolása folytán kiállítóink a kiállításra való részvételtől elütetnének, vagy elkévdvetlenednének: abban valóban nem volna köszönet...

Az ilyen foku indolenciának: keserű volna a leve, és szégyen — a valódi neve!

A lefolyt tanév története.

Mióta magyar közoktatásunk s tanügyünk van, — tagadhatatlanul nagyot haladtunk. A most lefolyt tanév egyike azoknak, melyekben a haladás fokozott mérvben történt.

Az egyetemeken a jogi szigorlatok újjászervezése, a világtörténeti tanszék elkülönítése, nagy építkezések befejezése s az összekötöttesben levő intézetek szervezése ez év legnevezetesebb munkája. A budapesti egyetem kiadása 506,000 frtot tett. A har-

madik egyetem tárgyában májushóban szakértői tanácskozmány tartatott; de ezóta róla kevés a nesz.

A **F e s t é s z e t i** iskola Benczur Gyula igazgatása alatt megnyílt. Szerény kezdet, de legalább van; ebből már könnyebben lehet akadémia.

A **L u d o v i k a - a k a d é m i a** magasabb fokra emelkedett; magyar katonatisztek kiképzését mozditja elő az e czélra tett számos alapítvány.

Itt megemlíjük még azt, hogy a budapesti keresk. akadémián s a kolozsvári keresk. felső iskolában a rendes három évi tanfolyam mellé a keleti dolgokkal mintarodailag foglalkozó négy osztály állított a konzulátusi hivataira készülőkhöz számára; amott a keleti nyelvek már taníttatnak is. — A bécsi keleti akadémián — s ez bennünket közelről érdekel — a magyar büntető törvénykönyv és eljárás előadására tanszék lett föállítva.

A **g y m n á z i u m o k** most szerveztettek a középisk. törvény meghozása által országosan s magyar állami szempontok szerént. Nagy nehezen — márczius 5-től ápril 14-ig tartó vita után — fogadták el, lényeges változtatással az alsó hazban. — Az életbeletetést már a jelen tanévben megkezdődik; a tanterv ügyében, július-hóban anké tartatott; a berendezés, újjászervezés munkái folynak, evégből dr. Klamarik János, főigazgató a közokt. miniszteriumba lett beosztva, hol különben a közpiskolák vezetését újból akarják szervezni. A főigazgatók szám-szaporítása szükségessé vált ugyan, de eadig nem történt még egyéb, minthogy az erdélyi kerületben egy új főigazgatóság szerveztetett.

A **f ö l s ő b b l e á n y i s k o l á k** a középiskolai törvény szellemében rendeztetnek, hat osztályuk, heti tanórák száma 28—30. A tanítást s az iskolák tanügyi vezetését a miniszterium külön kiküldött biztosok által fogja ellenőriztetni.

A **h u m a n i s z t i k u s i n t é z e t e i n k** ez évben nagyobb lendületet kaptak. Vakok s hülyék intézete egy-egy van az országban, siketnémák intézete szinten kettő van, ami nagyon kevés s ez — aránylag a külföldhöz képest, hatamaradásunkat mutatja e téren; de árvaházak állítása iránt, — ugy egyes törvényhatóságok, mint nagyobb városaink nagy buzgalommal fogtak hozzá s ma mintegy 27, kisebb-nagyobb enemu intézet működik. — A fővárosi javító-intézet egy lépéssel előbb haladt a megvalósuláshoz. — Aszódon, a miniszterium kezelése alatt levő alapból egy javító-ház már meg is nyílt. — A rabsegélyző egyelet nagy menedékházat épített. — A magyar, szünidő gyermektelep intézménye nem halad; a nagyvárosi gyermekek egészségi állapota pedig nagyon megkövetelné ez intézmény virágzását. — A kassai konviktus hosszabb tárgyalások után ismét helyreállott s a prémontrések vezetésére bizott.

Az **ipar- és gazdasági oktatás** is gyarapodott. Széchenyi miniszter — hir szerént — mezőgazdasági felső-iskola föállításával foglalkozik. — Van 1 gazd. akadémia, 4 gazd. felsőbb tanintézet, 2 földműves iskola, 5 vinezellér-képezde az állam által s 5 földműves-iskola magánosok, vagy testületek által föntartva. Csak az a baj, hogy az elemi, gazdasági szakoktatás nincs kellőleg szervezve. — A felsőbb népiskolák új tantervet kaptak, ha gazd. tanítással egybekapcsolvák. — Gazdasági telepeken póttanfolyamokat tartanak; Budapesten pincze-iskola is van. — A földm. miniszter a méhészeti vándortanítás szervezése czéljából az országot 6 kerületre osztotta; a vándortanítók meg is kezdék működésüket 12 pontban körvonalozott utasítások értelmében; tagadhatatlan, a méhészetre kiváló jötkönyv hatással van ez intézmény. A vándortanítók fölhívására több helyen a társadalom méhészeti egyesületet alkotott. — Az iparoktatás terén lázas, bár nem mindenben sikeres tevékenység folyik. — A technológiai iparmuzeum jun. 24-én ünnepélyesen megnyitott. — A közokt. miniszterium, hogy az ipari szakosztály külön létesíttessék s hogy a homogén természetű tárgyak egy kézben legyenek, újjá lett szervezve. — Több helyen gazdasági- s iparkiallítás tartatott; így a méhészeti s iparos-ijfúsági egyeleték B.-Gyulán vándorgyűlést és sikerült kiállítást rendeztek; Kolozsvárt női ipar-, Budapesten csángó házi-ipar-, Nagy-Szombatban s Losonczen gazdasági kiállítás volt stb. Házipart tanítanak összesen 131 helyen, ezek közt 87 elemi, 1 polg. iskolában; rendszeres, de különféle házi-ipar tanműhely van 15 helyen; női ipar-iskola van 22; ezeken kívül van egy középiparisk., egy gépészeti iparisk., ipar tanító- s tanítónő-képezde, az orsz. nőipar-egyesület is-

kolája, iparművészeti iskola, hol most a fametszés és faragás mellett fémpart is tanítanak. N. Kikindán új szövőiskola, Huszton új ipartanműhely s felső népiskola létesült. — Az ipar és polg. isk. ipartanítói képesítő vizsgálatról 6892/1883. sz. a. miniszteri rendelet jelent meg; az iparos-tanulók iskoláinak szervezete kiadott, s a közigazg. bizottságokhoz rendelet ment az 1882. évi VIII. t. cz. szigorú megtartása végett. Számos helyen, állami segélyvel föl is állítottak az iparos-tanulók iskolái s a szervezés és föllgyelet czéljából Jágócsi Péterffy József, min. biztos az országot bejárta. — Kiváló gond tárgya tehát az iparkutatás, s ha — tán — hibául róható, hogy nem egyöntetű, mert maga a legfőbb vezetés is bizonyult, s a sikersem mindig megfelelő: a tények mégis elismerésre méltók s iparunk nagyobb lendületének kétségtelen előmozdítói.

Kereskedelmi iskola van 40, köztük egy akadémia.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

— **Nekrológ.** Megyénk egyik nevezetesebb és köztiszteltetben álló családját, a Szent-Ivány családot súlyos veszteség érte. A család legidősb tagjának szeretett nejét: Liptó szent-iványi Szent-Ivány Lászlónét, szül. nagyjeseai Jésszénzky Szidónia urnót Pozsonyban, f. hó 1-én, életének 72-ik, boldog házasságának 48-ik évében, a tudószezlődés okozta halál kiragadta az élők sorából. — Legyen neki könnyű a föld!, a mélyen szomorodott család pedig leljen vigaszt az általános köztisztelt által nyújtott részvételben.

— **A kisdetek karácsonyi örömeiben szivesen osztozik minden nemesszívű ember.** — A jobb módú szülők önmaguk szerzik meg ezen örömet családjuk számára. — De ne feledkezzünk meg a szegény és árva kislányokról sem! — Ezek számára Léván, a zárdában, a jó tisztelendő nőverek készítenek karácsonyfát, melyről az aranyos-dió mellett a didergő szegénykéek számára cipő, kendő s ruhánemű a legedesebben mosolyog alá. — Ezen kedves esemény támogatására évről-évre szivesen vállalkozunk, s a hozzájuk beérkező kegyes adományokat sietünk rendeltetésére helyére juttatni. — E célra az adakozást szerkesztőségünkben „Egy névtelen” 2 frttal nyitotta meg. A folytatást várjuk és körjük.

— **A karácsonyi és újévi gratulációk megváltása.** Lapunk egyik t. olvasója levelet intézett hozzánk, egy életre való indítvány tárgyában, melyből közöljük a következő sorokat: „T. Sz. ur! A Bars által már több ízben megkezdett s üdvösen folytatott indítványt az idén én is bátorodom felújítani s tisztelettel figyelemzetni közönségünket, hogy az újév gratulációk kényelmetlenségének elkerülését bizonyos jótékonykezérelt adományösszeggel megváltani az idei alkalommal se mulasszuk el.” stb. — E praktikus indítványt szivesen üdvözöljük s ezennel kijelentjük, hogy a gratulációk megváltására az eddig szokásban volt egy forintot összeget lapunk szerkesztősége elfogadja s a f.

hó 30-án megjelenő számunkban közölni fogjuk az illetők neveit s nyugtázai a megváltási díjakat, melyeknek összegéből fele részét a helyb. óvodás gyermekek karácsonyfájára, fele részét pedig a Stefánia-árvaház javára fogunk átszolgáltatni. Mi a magunk részéről helyesnek tartjuk az üdvözetek ily módon való megváltását, mert ez által míg egyrésztől fölmentve érzi magát az illető a gratulációk esetleges elmulasztásából eredő aprehenzióktól, addig másrésztől a megváltási szerény összeggel emberbaráti nemes jóakaratainak ad tényleges kifejezést. A gratulációk megváltására mátl kezdve ivetk helyeztünk el: a kaszinóban, a kegyesrendiek házában, Bellan A. urnál a telekkönyvi hivatalban és Czirok János ur kereskedésében.

— **A Bars megyei Kaszinó-Egylet saját helyiségei nagytermében Aranyos-Maróthon 1883. évi december hó 15. napján társas estélyt rendez, a következő műsorozattal:** 1. „Heten vagyunk” Wordsworth William-tól, angolból fordította Szász Károly, szavalja Jenes Ilona kisasszony. 2. „A boldogságról” fölolvasás Dr. Staúd Lajostól. 3. „A vándor” Petőfi Sándor-tól, előadja Konkoly Sándor. 4. „Tereferé” élőkép, Aggházy Gyula festménye után. Kezdeté esti 8 órakor. Beléptidij személyenként 50 kr.

— **Iparstatisztikai fölvételek tartatnak a kormány rendelete szerint a Szt-István koronája alatti országokban s így megyénkben is.** Az iparstatisztikai adatgyűjtések még a f. hóban bevégezendők s az orsz. m. kir. statisztikai hivatalhoz beküldendők lesznek. Ez adatgyűjtés kiterjed a mű- és kereskedelmi kertészet, a halászat, a bányászat és kohászat, valamennyi termelő iparág, ideértve az építészeti, művészeti és sokszorosító ipart, továbbá az élelmezési és élvezeti —, az elszállásolási és üdítő —, valamint a kereskedelmi és forgalmi ipar valamennyi önálló vállalkozójára, vállalatára és üzletére, tekintet nélkül arra, vajjon fizikai vagy jogi személyek-e ez iparágak, vállalatok, vagy üzletek tulajdonosai. A fölvételek ölykép eszközözendők, hogy bármely iparág, vállalat, vagy üzlet után külön fölvételi iv töltendő ki, habár több ily iparág, vállalat, vagy üzlet van egy és ugyanazon személy birtokában. Viszont több tulajdonos birtokában levő egy iparvállalat, vagy üzlet után csak egyszer töltendő ki a megfelelő fölvételi lap, vagy kérdőív.

— **Hymen.** F. e. j. e. Elek, a bars megyei központi szolgabirodság tisztviselője jegyet váltott, Ar-Maróthon, B. e. l. e. s. k. Vilma kisasszonnyal, B. e. l. e. s. k. Károly bars megyei kir. főmérnök szelleműs leányával. — A szeretet és boldogság fűzze egybe őket!

— **Ahol nincs szükség a tulvilágra.** Békesség dolgában példányképekül szolgálhatnának az emberek Vámos-Ladány községben, hol a béke szelid galambja már annyira beleszállt a szívekbe, hogy még halottjait sem viszik ki a temetőbe, mert ez szerén-tük barbár száműzetés volna. A tulsúlyval bíró pietásos érzelmet n. i. annyira lebillentette a községi előjáróság bölcsességének serpenyőjét, hogy az ottani izra-eliták részére a község kellőközepében temetkezési tért hasított ki. E páratlan testvéri sziveséggel meglehet elégedve a megtisztelt híffelekezet, mert már ed-

dig is gyors virágzásnak és illatozásnak indult a fa' n kebelére plántált új zsidó-temető. — E hírrel kapcsolatlan azt is mondják, — de mi nem hisszük el, — hogy a béke ezen olajágát vivő ártatlan galaabra rá akart duplázni az illetékes szolgabirodság, ezt azonban — valószínűleg szimpatikus pietásból — még sem tette; sőt tyrannizmusáról annyira lemondott Vámos-Ladány községre nézve, hogy ott a jövő tavasszal valószínűleg be fogják kebelezni a héber meilé a keresztény temetőt is, így legalább együtt lesznek a holtak és eleve-nek: az örökbéke dicsőségére. Kár is volna ezt a szép békességet megrontani: requiescant in pace!

— **A lévai kaszinó** f. hó 13-án rendezi legközelebbi estélyét, mire nézve a közönség figyelmét, előzetesen is azon reményben hívjuk föl, hogy e második alkalommal is egy kedélyesen szórakoztató társas összejövetelnek leszünk részesei.

— **Az Esztergom-nána-ípolysági vasút** előmunkálatai a jövő év márcziushavában okvetlenül megkezdetni fognak, — így írja ezt az Esztergomi Közlöny. E lap szerint — neki leghitelesebb érte illése van arról, hogy a nevezett vasutvonal a következő irányban fog vezet-tetni: Kiindul Esztergom-Nánától, innen megy Köhid-gyarmatra, tovább Kéménden át Nagy- és Kis-Bényén keresztül Csátára (itt lesz az ár átúdalása), Csátáról J.-Pásztoháán át V.-Mikolára, innen Törén át Renenezére és végül Baráti érintésével Ipolyságra.

— **Ivanka Örszi,** Hont megye egyik legszebb ifjú hölgye, Stotter mérnök neje, f. hó 1-én Ipolyságon, első gyermekéigban értit tudószezlődés folytán elhalt.

— **A kísértet kísérlete.** A p. r. i. v. i. g. y. e. i. kegyesrendiek házában f. hó 3-án szenzációs esemény folyt le. A refektóriumban éppen vacsoránál ülő rendház tagjait azon izgalmas hír lepte meg, hogy f. Sztkey rendtárs a szobájában világosság van, holott abban még vacsora előtt el lett oltva a gyertya. A hír valóágáról meggyőződve, be akartak nyitni a szobába, de az zárva volt belülről. Nosza, lett erre mozzalom, az összes rendtársak bittal, revolverrel fegyverkezve jöttek az esemény színhelyére, s midőn nagy bajjal fölfeszítették az ajtózárt, a szobában az égő gyertyán kívül senkit nem találtak. Végre a megindított razzianak sikerült a kísérteties lényt az ágy alatti rejtékből előkeríteni. Az exorzizált lélek egy ottani polgárnak IV. gymn.-osztályt végzett fia volt, ki nagy ijedségében nem is késett bevallani, hogy tolvajlási czélból tett a szobában kísérletet. Hogy mi történt továbbá az ipzével, azt nem írja levelezőnk, de anyit megjegyez, hogy a tanításnak — nevelés nélkül — nines jó eredménye Igaza van.

— **Brenner Ágost gróf** zelizi uradalmában mátl hó 19-től — 25-ig tartattak meg a vadászatok, jelen voltak a tulajdonoson kívül Ratibor Viktor herczeg, Széchenyi Sándor gr., Schmiedegg Ferencz gr., Höller István báró, Jésszénzky István bá.ó, Bernrieder László Kazy Lázár és László. — Esett összesen 732 fácány, 778 nyul, 48 fogoly és 7 róka.

— **A pozsonyi m. kir. szőlészeti és kertészeti iskola** igazgatósága részéről — az 1884. január 1-én

Tárcza.

A szerelem nyelvei.

— Konkoly Sándortól. —

(Felolvasatott 1883. nov. 29-én Léván, a Kaszinó estélyén.)

(Folyt. és vége.)

S ugyan, miért van itt e piros jáczint? hogy elmondja:

„Megtárgadtam mindent
A földön, az égen:
Kezében életem,
Egész üdvösségem.”

Végre, szerelmének viszonzására kér közbe-közbe fonott babér:

„Nem szégyenlem, hogy újra
Szerelmi rab vagyok,
Enyém a föld, a tenger,
Az ég és a csillagok.
Szébb koszorút fejemre
A világ nem tehet,
Mint ha azért itél meg,
Hogy nagyon szeretlek!”

E csokorra, a kis leány válasza fehér rózsa bimbó, helyette az mindent elmond a lovagnak a következő szavakkal:

„Kivülled rám nézve
Nincs élet, nines világ,
Te szövődöl minden
Gondolatomon át.
Te vagy érzeményem
Mind aiva, mind ébren,
Te hangzol szívemnek
Minden verésében.”

Igy szerettek hajdan! Mikor még a szerelem költészet volt. Most a virág-nyelvet már nem ösmerik; de hisz, nemcsak a szerelem, de maguk a virágok is a formások — és divat rabjai lettek, és valamint a szerelmet a formások idylli szépségéből kiforgatták, ugy a virágok is, nemcsak divatczikkek, de egyuttal a formások eserepébe ültetett rabok lettek, melyeknek szabad gondolkodását és fejlődését kórlátazza a kertész kegyetlen öllója; különösen az u. n. „Teppichgärtnerrei” meghonosítása óta.

Ily körülmények között a szerelemnek újabb, modern — divatos nyelvről kellett gondoskodni, mely a szerelmesek lelkületének inkább megfelel és a virág-nyelvet csakhamar helyettesítette az ugynevezett: „legyező — vagyis fecher-nyelv.”

A variációk között tanultam deákkoromban, — sőt azóta az életben is praktizáltam, hogy két kabát, egy mellény, és három nadrággal hányféleképen lehet

öltözni. — de hogy egy legyezővel a szerelem szótárát hogy lehet egészen kimeríteni, arról fogalmam sem volt. Ez könnyen megmagyarázható. A szívre tett becsukott legyező azt jelenti: „szeretlek”, — a jobb felén már: „gyűlöllek”; a szem előtt kinyitva: „vigyázz, mert látunk”; félig kinyitva: „türelem”; a szája téve: „beszédem van veled”; a homlokon: „tisztélet”, stb. stb.

Egy legyező tehát elég arra, hogy segítségével a szerelemlről beszélhessünk.

Miután azonban a férfiak legyezőt még nem használnak, kellett a szerelemnek az ő számukra is, egy jelképes nyelvről gondoskodni, és ez: a „keztünyelv.” A jobb — vagy bal kézre huzott, a lehuzott, a félig fel vagy lehuzott stb keztünyek is megvannak a külön-külön értelmű szerelmi kifejezései; azért ajánlatos a keztünyekkel nem játszani, mert a keztünyelvet éntő azt félremagyarázná, és tudtunk, sőt akartunk ellen szerelmet vallhatunk olyannak is, kit nem szeretünk, — mi azonban nem volna oly szokatlan, mert ezt legtöbb esetben keztünyek nélkül is megtesszük.

Még ezeknél is sokkal prózaiasabb a „z s e b k e n d ő - n y e l v”, — már csak hivatásánál fogva is. Hajdan öreganyáink rendes használaton kívül azoknak legfeljebb csak sarkaikat használták aprópénztárczában, vagy az elnemfelejteni-való mementőt, reá-kötött csomóval jelezték. Ime ma már zsebkendő utján is lehet szerelemlről beszélni, és szerelmet vallani. Én részemről ha leány lennék, az oly férfi vallomását, ki azt még zsebkendővel teszi, meg nem hallgatnám, és nem akarnám szerelmemet a gyermekszobába degradálni.

Van ezeken kívül: levélbélyeg-, kártya és — az isten tudja még hány — efféle, u. n.: szerelmi nyelv, melyeknek ismertetésébe nem bocsátkozom, elégnék tartván létezésükről megemlékezni.

Mind ezen szerelmi nyelvek azonban, a mai prózai világnak megfelelő prózaiszavak mellett is, csak átmeneti nyelveknek és rendkívüli tantárgyaknak tekinthetők, ugy a szerelem, mint az élet iskolájában, és legfeljebb közvetítői a szerelem és élet azon tantárgyának, mely ma már a szerelmi nyelvek között az egyedül elfogadott, használt és kötelezett. — Ezen szerelmi nyelv: a „pénz nyelv”, — németül: „Geld spricht!”

A szerelmi nyelvek ezen reformátora egészen átalakította az eddigiék jellegét és alakját.

Ezen nyelvnek, — a már ösmeretektől eltérőleg, — nem a szem közvetlen orgánuma, mely már itt, csak

közvetett szerepet játszik, hanem: az ujjak, vagy telekkönyvek.

Ezen nyelv fiatalítja a mamákat és papákat, miután az eddigiéktől eltérőleg, ezen nyelven, nem a szerelmesek beszélnek együtt, és egymással, hanem a papák és mamák; vagyis ők szerelmeskednek és men-nél nagyobb a szerelmes leveleknek a száma, annál nagyobb és forróbb a fiatalok szerelme.

Ki ezen nyelvhez a szótárt bírja, a nyelvet már is hiba nélkül beszéli anélkül, hogy tanulta volna, — különösen, ha szótára a legújabb bővített kiadásból való.

Tudom, sokan szeretnének vitatkozni velem, hogy ez már nem a szerelem, azaz: a szív, hanem: „az ész nyelve.” Nines igazuk, mert a mai anyagi világban többé nem a szív uralma alatt áll az ész, hanem megfordítva.

Fölhozhatnák érvül ellenem, hogy ezen szerelmenyelvnek Miskolczon már tanszék is állítottott föl „kiházaitóegylet” czimén, de az megbukott. Igaz, de nem azon okból, mintha tanítványok nem lettek volna, hanem mert a tanárok voltak tudatlanok, kik maguk is előbb el akarták sajátítani ezen nyelv ismeretét. Így a kézikönyveket folytonosan ők forgatván és lapozván, a tanítványok sem kézikönyvhöz, sem segédkönyvekhez nem juthattak. Vagy nem a szerelem nyelve az, mely a szívekhez szól és azokat uralja? pedig ilyen a pénz nyelv. Petőfi S. koszorus költőnk tudom nem találta ma már olyan juhászlegényt, ki egy erszény pénzért szeretőjét oda nem adná, és ha mégis találta: szegény juhászlegényt eszerben hagyná babája. Igazolja ezt az újabb kor költészete is:

„Egyetlenegy kis galambom Rózsa,
Hidd el nekem, elvettelek volna,
De hiába lábbad szemem könnybe,
Drága neved nines a telekkönyvbe.”

Vagy:

„Nézek, nézek, de hiába nézek,
Nem való vagy te szegény legénynek,
Rád sem merem a szememet vetni,
Szegény vagyok, nem szabad szeretni.”

Nines többé „messaliance”, mert azt a forró szerelem, — vagyis a pénz, kiegyenliti Jók és elnézők a mai arisztokrata mamák és papák.

Kinek pénze van, minden van, — még forró, igaz és önzetlen szerelme is.

A pénz nyelv — melynek szép esengő hangja is van — tehát azon szerelmi nyelv: mely a legelterjedtebb és melylyel a virág, legyező, keztüny, zsebkendő, és más szerelmi nyelveknél jobban, és biztosabban le-

kezdődő tanfolyamra — hat darab 150 ftos és négy darab 100 ftos ö s z t ö n d i j r a nyitattik pályázat, mely összegeket a fölvető növendék teljes ellátásában részesítették. A belépni óhajtó növendéktől megkivántatik, hogy kérvénye mellé következő okmányokat csatoljon: 1. A 16 évet meghaladó életkort igazoló keresztlevél. 2. Erős-egészséges, munkát bíró tesztakat és védhímlővel beoltatott tanuskodó orvosi bizonyítvány. 3. A magyar-nyelvnek szó és írásban való legalább némi ismerete. 4. Legalább 4 elemi osztálynak jó sikerrel történt bevezetését igazoló iskolai bizonyítvány. 5. A szülőnek vagy gyámnak beleegyezése. — illetőleg ama k telező nyilatkozata, mely szerint a növendék a tanodát csak az intézet főügyelő bizottsága és az intézet igazgatóságának beleegyezésével hagyhatja el. 7. Felélnemű — s egyéb ruhával a növendék magát kellőleg ellátni tartozik — ugy szinte ő gondoskodik iró- és rajzeszközökről, nemkülönbén fűrészs és egyéb kisebb eszközökről. Kérvények f. é. december hó 25-ikéig a pozsonyi m. kir. szőlészeti és kertészeti iskola igazgatóságához nyújtandók be.

— R ü v i d h i r e k. — Időjárás: a jövő hétre északnyugaton éjjelenként fagyos derülés, délkeleten borsos idő esapadékokkal várható. — A trónörökös-pár — hirszerént — Budapestre teszi át állandó udvarát. — Be kellett zárni a tanintézeteket Selmeczbányán — a rohamosan elterjedt himlőjárvány miatt. — Az országos kiállítás épületei körülbelül 700,000 forintba kerülnek. A főemelő főépület állandóan fönn fog állani a városligetben. — Párisban sikerrel alkalmazták az üvegből való padlózatot. — A budapesti központi személpályaudvar építési költségei 5 milliót tesznek ki. — A zsidók és keresztények közötti polgári házasságról szóló s az országgyűlési alsóház által már elfogadott törvényjavaslat ellen erős ellentétlenség fejlődött ki a kath. klerus részéről. — Az új adóemelés törvényjavaslat szerént: Magyarország 1884-ben 95 millió direkt adót fog fizetni; a direkt adók 1874-ben, tehát 10 év előtt: még csak 64 millió frtra rugtak. — A belga parlament épületében tűz ütött ki, s azon része, hol a képviselőház szokott ülésezni, teljesen elpusztult. — Szláv Józsefet a pápa a Szent-Gergely-rend nagykeresztjével tüntette ki. — Budapest-balassagyarmati vasutról vettünk értesítést. A vonal Péczen, Becskén, Nándoron és Szügyön át van tervezve, melybe az angol-magyar bank másfél mil iót fektet s a még hiányzó fél milliót részvények útján teremti elő. E másodrendű vasut kiépítését egy év alatt remélik.

Apróság. Valaki azt kérdezte egy ásványvíz-kezelő egyenlő: „Kicsodák Magyarországon a legismeretesebb hölgyek?” — Szeréntem legismertebb — válaszolt a kérdező — : Luhi-M a r g i t és Mohai A g n e s

Közönség köréből.
Köszönet-nyilvánítás.

A barsi evangélikus esperességhez tartozó farnadi egyház tüz által elpusztult iskolája helyreállítására in-

ditott gyűjtésünk eredményét folytatólag következőkben mutatjuk ki:

Az egyházi főügyelő ivén jegyzett adakozások: Gutman Ignác 1 frt, Czirok János 1 frt, Fogler Lajos 1 frt, Levatic Gusztáv 1 frt, Léva város pénztára 1 frt, Mácsai Lukács 1 frt, Boleman Ede 5 frt, Lévai takaréks és hitelintézet 5 frt, gróf Migazzi Vilmos 10 frt, Belesák Károly 3 frt, Conlegner 1 frt, N. N. 1 frt, N. N. 2 frt, Vass Lipót 2 frt, Samassa Adolf 3 frt, Sümeg 1 frt, Dományi Béla 1 frt, Simonyi Géza 1 frt, dr. Bethlenfalvi György 5 frt, Konkoly Gyula 1 frt, Várady 1 frt, Znamenák Sándor 1 frt, Kelecsényi Ráfael 5 frt, Bakó Ferencz 1 frt, Medveczki Ottó 1 frt, Beeskey József 80 kr, dr. Klein Jakab 1 frt, Csekei Flóris 2 frt, dr. Pólya József 2 frt, Szabó Lajos (igazgató) 1 frt, Pázár Károly 1 frt, öz. Vietorisz Sándorné 1 frt, dr. Brach Ferencz 1 frt, Fischer Miksa 1 frt, Szabó Lajos ref. lelkész 1 frt, Csekei Vilmos 1 frt. Bars szerkesztősége 3 frt, Konkoly Sándor 1 frt, Medveczky Sándor 1 frt, dr. Medveczky Károly 1 frt, Huberth Vilmos 1 frt, Lévai takarékpénztár 20 frt, Belesákné 10 frt, Belesák László 10 frt. Összesen 115 frt 80 kr, az az száztizenöt forint nyolcvan krajczár.

Fogadják a nemeslelkű adakozók egyházunk nevében leghálásabb köszönetünket.

Kelt Farnadon 1883. évi nov. 30-án.

Zajacz András, lelkész. Belesák László, egyh. főügyelő.

II.

Alulírott bizottság köszönetet mond tek. K ö n y a József lévai rendőr-kapitány urnak — Mészáros Gyula alsó-váradi lakostól kihágás miatt behajtott s — a S t e f á n i a - á r v a h á z részére beküldött 1 frtnyi adományáért; — valamint T. B e r g e r Salamon urnak is, ki ugyanaz alkalommal a részére megítélt 55 krajczárt az árvaház javára följánlanul szíves volt.

Léva 1883. nov. 26-án.

A Stefánia-árvaház bizottsága.

Irodalom és művészet.

A **Koszeru**, mint a Petöfi-társaság heti közlönyének legutóbbi száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: A t a n i t ó n ö, elbeszélés, írta Majthényi Flóra. — A c s a t a n a p j a, rajz, írta Edmonde de Amicis. — A m o s z l i m p r o f é t á k, írta dr. Hatala Péter. — C s i k y u j s z i m n i v e, írta Rakodczay Pál. — I r o d a l o m. — M ű v é s z e t — V e g y e s e k. — Előf. ára: egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Kiadóhivatal: Budapest, IV. váci-utca 1. sz.

Szemle ezimén érdekes új hetilap indult meg a fővárosban gróf K r e i t h Béla, gróf Z i c h y Imre, legifj. gróf T e l e k i Sándor és B a l á z s Sándor szerkesztők vezetése alatt. Munkatársai előkelő írók. A Szemle harmadfél ivén, díszes kiállításban, képekkel illusztrálva, univerzális hivatással bír, mert politikai, társadalmi, szépirodalmi stb. rovatai mellett terjedelmes, önálló rovatokat nyit a sport minden ágának, a közgazdaságnak, a művészetnek, az iparnak, a divatnak stb. A mutatószám gazdag, változatos tartalommal bír. A Szemle előfizetési ára: félévre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Szemle kiadóhivatalába, Budapest, váci körút 17. sz. küldendők.

Az **Olvásokör** című regényfolyóirat, mely már öt év óta a legnagyobbimérvű pártoláshoz örvend, igen alkalmas olvas-

mányul szolgálhat a hosszú esték kellemessé tételére a családi társulással. Az 5-ik évfolyam 4-ik füzeté M o n t é p i n Xaver, világhírű írónak legújabb történeti regényét „A rejtett milliók”-at hozza. Az O l v á s ó k ö r előfizetési ára egész évre (24 füzet) 6 frt, félévre (12 füzet. 5 iv.) 3 frt, negyedévre (6 füzet) 1 frt 50 kr. — Előfizetési pénzek postautalványon az O l v á s ó k ö r kiadóhivatalába, Budapest, Stáció-utca 31. sz. alá küldendők. Mutatószámok bárkinék egyszerű levelező lapon való megkeresésre készséggel küldetnek.

Magyarország függetlenségi harca 1848—49-ben. Az e ezimén Gelich Richárd honvédtábornok által írt jeles műből most jelent meg a 7-ik füzet a következő tartalommal: A nemzetgyűlés kiáltványa nov. 26-ról. — A magyar püspökök levele nov. 28-ról. — A királyi manifestuma nov. 6-ról. — A királyi kiáltványa Magyarország földm. lakosságához. — Kossuth Lajos beszéde a nov. 9-ki képviselőházi ülésen. — Windischgrätz herceg fölhívása Moga altábornaghoz és a magy. szolgálatban levő cs. kir. tisztokhoz. — Windischgrätz herceg kiáltványa nov. 13-áról. — Görgey kiáltványa a földunai hadsereghez nov. 26-ról. — A magy. külügyminiszterium megszűnése. — E becses tört. mű havonkénti 2—2 füzetben jelenik meg. Előf. ára: negyedévre (6 füzet) 3 frt 40 kr, félévre (12 füzetre) 4 frt 80 kr. Előfizethetni a kiadónál: Aigner Lajos, Budapest, váci-utca, városház-tér.

Ist. Nagel Ottó könyvkereskedésben Budapestben, a nemzeti színház bérházában, megjelent a magyar általános levelező 9-ik füzeté. Szerkeszté K n o r r A l a j o s. E füzetben folytatja a szerző a Kereskedelmi levelek ismertetését, nevezetesen közli a pénzküldés és behajtásra vonatkozó leveleket, a hitel és váltó ügyekben leveleket, és a hitel és váltó ügyekre vonatkozó leveleket, ezeketán ismertet a fuvarleveleket, rakjegyeket, váltóleveleket stb. Aztán áttér a levelek (Billetek), levelezőlapok és táviratok ismertetésére. Végre értekezik a hirdetésekéről. S mindezeket a legraktikusabb példák-kal kíséri. E tartalmas füzet ára 30 kr. Ugyanezen szerzőtől, és kiadónál megjelent Öntügyvéd közhazsnau című mű — füzetekben, félkötetekben és egy kötetben is kapható.

Gróf Széchenyi István életrajzával, a „M a g y a r H e l i k o n” eme hiánytöltő vállalat magyar nemzeti irodalmunkban, az épen most megjelent füzetel hazánk jeles állanferiai életrajzainak közlését kezdette meg. „A legnagyobb magyar” életrajzát K e r é k y Á r p á d jeles történetírónk írta meg. Maga az író egyénisége keszesség maradt, hogy ez izléses kiállítású mű (ára 80 kr.) a megérdemelt pártolásban fog részesülni. A „Magyar Helikon” eddig megjelent füzetéi hazánk legnagyobb költőiből 17-nek életrajzát tartalmazzák. Emec életrajzok, mint teljesen befejezett egész: két díszes kiállítású kötetben fesszenek előtünk. Egy-egy keménykötésű kötet ára 1 frt. 50 kr. Határozott állításunk, hogy eme vállalat irodalmunknak egyik érzhető hiányát pótolja. A legmelegebben ajánljuk tehát ezen, főleg az ifjúságnak igényeit szem előtt tartó vállalatot mindazon t. olvasóinknak, kik a közeledő karácsonyi ünnepek alkalmából hazánk serdülő nemzedékének komolyságra serkentő olvasmányával kedveskedni akarnak. A mű vagy közvetlenül S t a m p f e l K á r o l y királyi udvari könyvkereskedőnél Pozsonyban, vagy bármely hazai könyvkereskedés útján szerezhető meg.

Kiállítás Lapok-at ad ki a Deutsch M.-féle műv. intézet. Szerkesztője: Ráth Károly. A havonként kétszer megjelenő lap előfizetési ára egy évre 4 frt., félévre 2 frt.. — Gazdag tartalma elég keszességet nyújt, hogy annak folytán az érdekeltek figyelmébe ajánl-hassuk.

Nyilttér.
Szíves figyelmébe

ajánljuk a helybeli és vidéki nagyérdemű közönségnek a lapunk mai számában közölt Kern-Testvérek hirdetését, mely iránybani becses megrendelésekre kesz-séges és pontos kiszolgálásról kezeskedik az illető czég.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos: **Holló Sándor.**

het hódítani. Söt lassan ez lesz az egyedüli ut a boldogsághoz.

Mi tagadás benne, van is abban valami. Mert, mi a boldogság legfőbb kelléke?: a megelégedés. Lehet-e egy szerelmes pár megelégedés nélkül boldog? Nem.—Lehet-e boldogság nélkül megelégedett?: Nem.

A költői szerelem rendszeren prózává válik, de oda törekedjünk, hogy az: költői próza legyen. A házasság rendszeren vigjátékkal kezdődik, a vigjáték ellenben házassággal végződik.

A megelégedéshez és a vigjáték folytatásához az anyagi jólét okvetlen szükséges, így szükséges az: a boldogsághoz is.

Minnél kevesebb az igény, annál könnyebben megteremthető: a megelégedés és vele a boldogság.

En az előadott és ösmertett szerelmi nyelvek egyikének sem vagyok apostola, de mint a tanárnak kötelességem, igen tisztelt és kedves tanítványaikkal, úgy a jót, mint rosszat, a nemest és szépet, valamint az elítélendőt és rutat, a költőit és prózait megösmertetni.

Az összes szerelmi nyelveknek általános, és főhibája: a szélsőség.

Hasonlítsuk össze csak a virágnyelvet a pénznyelvel, és mily óriási ellentétet találunk. Nevezzük az elsőt költői, az utóbbit prózai szerelmeknek.

A költői szerelmet megöli a próza, a prózai pedig nem élhet költőiség nélkül, mert akkor többé nem szerelme.

A költői szerelem csak úgy élhet, ha a próza, vagyis az anyagi nem háborgatja, söt szükségében támogatja. Ezért lehetnek a gazdagok és szegények egyformán boldogok, ha igazán szeretik egymást, de a gazdag és szegény szerelmének, vagy a költői, vagy a prózai állja útját.

A szélsőség semmiben sem jó, így a szerelemben sem. Hajdan különösen nálunk, — a nagy gazdaszszonyok voltak kapások.

Igy öregapámtól számtalanszor hallottam, hogy leánynézőben először is a kisasszony tenyerét nézték meg, vajjon reszelős-e?, ha igen, akkor megvolt a bizonyítvány a jó gazdasszonysághoz, mert a kisasszony dolgos.

Ez is tulajás. Igen helyesen, legyen a háziasszony jó gazdasszony, különösen férjén kívül. — ha van kinek — másnak is tudjon parancsolni. De azért nem szükséges, hogy maga suroljon, mosson és főzzön. Értsen a főzéshez, tudja, hogy a sponóba nem vörös,

hanem foghagyma kell, tudja egy süttetbe mennyi élesztő kell, hogy főzik a szappant és szilvalekvárt, megtudja itélni, hogy a kenyér kéz után keletlen, vagy lapát után sületlen-e? és ha, a sors, vagy körülmények épen úgy kívánják, ne derogáljon neki a főzőkanalat kezébe venni, vagy a csibéket megetetni.

Az újabb nevelési rendszer azonban ezt sem kívánja már. Ehelyett jött a másik szélsőség, és ez, az u n.: franciaia nevelés.

Ma már minden szegényember házában van szalon. Ez persze a szegény férjek és apák rovására történik, kiknek ugynevezett pipázója szokott ily czélokra fordíttatni, illetve elvétenni.

Salon, matinée, diner, gouter, soirée, théé-dansant, bal mobile, menu, soupée, a-la-carte, table d'hote stb. fránya szavu franciaia kifejezések és szokások, mind a franciaia nevelés eredményei és vele a kielégithetlen igények fokozása, s ezen igények tulfeszitettsége által a luxus teremtői.

Hajdan is megvoltak ezek, csak hogy más, magyar néven, és egészséges magyar szokásokkal, sokkal kevesebb, és legtöbbször semmi igénynyel.

Összejöttek az öregek és fiatalok, ki-ki a maga módja szerént mulatott — és jól mulatott. Az öregek pipáztak, politizáltak, és fogyasztották saját termésüket; a mamák kötögettek, de azért jobban vigyáztak leányaira, mint ma a piperében azokkal vetélkedő u.n. gardedámák; a fiatalok társasjátékokat játszottak, énekeltek és táncoltak.

Ma elmennek a „salón”-ba, vagy bálba, szépen és különösen dragán fölpiperézve; hölgyeknél megvan az anyagi viszonyokkal arányban nem álló díszes toilette, — férfiaknál a fehér mellény, vadgalambszinű keztyű, frakk, klack, lakk, — az öregek isszák a „chateau” Palugyai franciaia néven árult pancsot, — a leányok, ha mily szépek is, unatkoznak, ülnek, — vagyis petrezselymet ávulnak, mert a fiatal emberek ásítózva támogatják az ajtó-küszöbököt, kimennek a garderobba czigarettazni, vagy órákig a csillárok alatt ácsorogva szerzik a lecsöpögő gyertyák megérdemelt kintüntéseit.

A 20-éves fiatalember é l e t u n t, a 10-éves kislány s z e r e l m e s; mindegyikük azonban tud legalább 30-féle paciencet. No de hisz ez is franciaia honositmány. Boldoggá mindegyiket csak a sok-sok pénz tehetné, hogy a még elérthetlen luxus vágyait kielégithesse, mi azonban kora érettségénél fogva csak pillanatnyi örömet okoz. Ezt csak szerelem által érheti el, de csak úgy, ha azt a pénz nyelve által közvetíti.

Ezeknek eredménye azután nemcsak a családás, de igen sok esetben a családás is.

Az élettapasztalat azt mutatja, hogy vannak boldogtalan szerelmi-, és boldog pénzházasságok. Legyen szabad azonban azt állitanom, hogy ezek azon kivételek a szerelem nyelvében, melyeket fölolvassam kezdetén a szerelem grammatikájába is fölvettem. Tisztelet mindenkor a kivételeknek és ezen esetben megköszorozom a tiszteletet azoknál, kik mint ilyenek azt igazán megérdemlik, és az irással szölok: „Az általában mondottakat senki se vegye magára!”

Joggal kérhető már most tölem bármelyik szerelmes, hogy hát akkor neki melyik nyelvet ajánlanám?

Társadalmi viszonyaink között, a szív az észszel minden szerelmi kérdés fölött háboruban van. A leg-helyesebb nyelv tehát az lesz, ha a két hadakozó fél békét köt, de úgy, hogy egyiknek se legyenek jogai megsérte, mert a béke fő-feltétele ugys az, hogy mindkét fél érdeke lehetőleg kielégithessék, így, az eredményezett béke feltételeinek pontjai megadják a szerelemnek leghelyesebb nyelvét, melynek megtartása, és megtanulása legbiztosabb ut lesz a boldogság menyországába.

Legyenek azért a szív és az ész jó barátok, kik ezen közös ügyükben egymást támogassák. A szív soha se tegyen semmit az ész meghallgatása nélkül, mert nagyon szeles, — viszont az ész se tegyen semmit a szív meghallgatása nélkül, mert nagyon okos.

Ajánlom a dualizmust; legyen a szív és észnek a szerelem közös ügye, és hogy az ne pillanatnyi, de tartós boldogság megteremtője legyen, járuljon annak fentartásához mindegyik, de ne egyenlő arányban, hanem legyen ezen kedves teherből a szívé: 70%, az észé: 30%.

Szív és ész! a lehető legnagyobb ellentét, — hogy lehetne e kettő kibékithető?

Lehet-e a német és magyarnál két nagyobb ellentétet képzélni? és mégis dualizmusban élnek! A példa meg van, és elég jó, tehát követni kell!

Örülök, ha az általam ajánlott dualizmusnak ellenpártja van, és lesz, mert az szükséges is, mint az országházban a 48-asok; ezen ellenpárt legalább fentartja a szerelem költészetét, és védve ellenőrzi a szív elvitáztatlan jogait.

Ajánlom minden szerelmesnek ezen kiegyezést, mert különben be fog következni a már ugys nagyon közelben lévő: „szerelmi krach!”

BERLIN. 300. 7-5 Hoff János SZ. PÉTERVÁR.
cs. kir. udvari maláta-készítmények gyárosa, Bécsben.

<p>Hoff János maláta-kivonat egészségi sörre.</p> <p>Általános elgyengülés, mell- és gyomor-bántalmak, sorvadás, vérszegénység és az altesti szerveknek nem szabályszerű működése ellen. Legjobbnak bizonyult erősítőszert minden betegségből üdülők számára. Ára üvegenként 56 kr.</p>	<p>Hoff János maláta-kivonat mell-bonbonjai.</p> <p>Köhögés, rekedtség, elnyálkásodás ellen fölülmulhatlan. Számos utánzások ellenében kéri a valódi maláta-kivonat-bonbonok csomagolására és védjegyére (a föltaláló arczképe) figyelemmel lenni. Kék csomagokban ára: 60, 30, 15 és 10 kr.</p>
--	---

Ki komolyan keres segélyt, annak részére megvan az. Hol már mi sem segített, ott az első és csakis egyedül valódi s 59-szer kitüntetett

Hoff János-féle maláta

gyógytápszer százezreknél, kikről már lemondottak, segélyt és gyógyulást idézett elő és a szenvedőknek visszaadta az életet és egészséget.

A főgyógyultaknak önkéntes nyilatkozatai:

A valódi maláta-készítmények föltalálójához és egyedüli készítőjéhez,

Hoff János urhoz,

cs. kir. udvari szállító, cs. kir. tanácsos és majdnem minden európai uralkodó udvari szállítója. Bécsben, Gyár: Grabenhof, Bräunerstrasse 2. — Iroda és gyári raktár: Bräunerstrasse 8.

Gyógytudósítás.

Antwerpen, 1883. szept. 12.
Mélyen tisztelt uram! Idemellékelve küldök 10 frankot, kérnem szíveskedjék azért nekem tömörített maláta-kivonatot küldeni, A HOFF János féle maláta-kivonat egészségi sörét már 6 év óta iszom és rendszeren Amsterdamból szerzem. Szavakkal nem írhatom le ön előtt, mily áldásos hatása volt az ön gyártmányainak családomban. Én és fiam gyomorban szenvedtünk és mítsen tudunk étvágygyal enni és nem aludhattunk. Leányom ideges és sápkóros volt. Az ön élet- és egészség balzsama, — így nevezzük maláta-kivonatot, — minket ismét helyrehozott. Mily helyesen és elismerésseljesen mondá Hohenzollern Antal herceg a kir. fensége az arany érdemjegy kiadásánál, kitűnő iratában: „Senkire sem illik jobban a körirat: Bene merenti,—mint önmre“.—Öfelsége Dánia királya is azt mondta: hogy ő maga is tapasztalta a HOFF János-féle maláta-kivonat gyógyerejét úgy önmagán, mint magas családján. Én olvastam az ön kitüntetését és én, valamint családom még igen hosszú életet kívánunk önnek az emberiség jólétére. Van szerencsém magamat ajánlani, kiváló tisztelt maradván Önnek mindig hálás lekötelezettje, Westphal, szolg. kívüli orvagy, jelenleg itt Bécsben.

Utánzás elleni intelem: Az ugynevezett HOFF-féle maláta-kivonat, melyen a föltaláló HOFF János arczképe hiányzik, (miután az összes HOFF János-féle maláta-kivonatoknak ezen védjeggyel kell ellátva lenniük) visszautasítandó, mert az utánzott és nem valódi D. R.

Bécsi hivatalos gyógytudósítás.

A HOFF János-féle maláta-kivonat egészségi sör és a maláta-csokoládé, melyek a helybeli helyorségi körházban alkalmazásba hozattak, a gyógytár jó gyánolító szereinek bizonyultak, névszerűn a kronikus mellbetegeknél, a maláta-kivonat kedves és kívánó len; éppúgy a maláta egészségi csokoládé az üdülőknel és gyöngült emésztő erővel bírónál, nehézségek után enyhítő és igen kedves gyógytápszerre vált.

Bécs, 1878. december 12-én, Dr. Loeff fotóorvos, Dr. Porias, törzsorvos.
A valódi HOFF János-féle maláta-kivonat egészségi sörének: 13 üveg 6 frt 6 kr, 28 üveg 12 frt 68 kr, 58 üveg 25 frt 48 kr, 13 üvegtől kezdve bérmentes küldés a házhoz. Bécsből kiküldésnél: 13 üveg 7 frt 26 kr, 28 üveg 14 frt 60 kr, 58 üveg 29 frt 10 kr. — Félkilo maláta-csokoládé I. 2 frt 40 kr, II. 1 frt 60 kr, III. 1 frt, (Nagyobb mennyiségűt leovat számítottak.) Tömörített maláta-kivonat 1 üveg 1 frt 12 kr, fél üveg 70 kr. — Maláta-bonbon 1 doboz 60 kr, (fél- és negyed dobozban is). 2 frton alul mi sem küldetik. Az első és egyedül valódi HOFF János-féle nyáloldó maláta mellbonbonok kék papírban vannak. Foraktár: Medveczky Sándor gyógyszerésznél Léván, Kovács József gyógyszer, Nyitrán és Vankovits Lajosnál Selmecezen.

Páris. London. Budapest. Grác. Hamburg. M-Frankfurt. New-York.

PÁLYÁZAT

megyei két erdőtiszt állomásra.

Bars megye közigazgatási bizottsága, a megye területén fekvő községek, a volt urbéresék közbirtokosságok, továbbá: a lelkészek, tanítók és jegyzők tulajdoni levő erdők törvényszerű kezelésének biztosítására — az 1879. évi XXXI. t. cz 23. § a, valamint a nagy éltőségű földművelés, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministeriumnak 13022/ex1882. és 42165/1883. szám alatt kelt intézménye alapján — a fentebb jelzett erdőbirtokosok terhére — megyei két erdőtiszt állomást szervezett s annak pályázat utján való betöltését rendelte el.

Ezen megyei két erdőtiszt állomásra a pályázat ezennel kiíratik, következő feltételek közlése mellett:

1-ször. A pályázni kívánók pályázati kérvényüket, valamint szakképzettségüket igazoló és az erdőtörvény 36 §. a) és b) pontjában jelzett minősítésre vonatkozó okmányaikat folyó évi december hó 20-ig Bars megye közgazgatási bizottságához be-terjeszteni kötelesek.

A gyakorlatilag foglalkozott pályázók előnyben részesülnek.

2-ször. A megválasztandó erdőtisztek kötelesek lesznek állomásukat jövő 1884-ik év kezdetével elfoglalni, úgyszintén ezen állomással kapcsolatos teendőket, melyek közé az erdei üzemtervek, illetőleg: gazdasági tervek törvényszerű elintézése is tartozik — teljesíteni.

A munka- és hatáskört megállapító szabályzat Aranyos-Maróthon a közigazgatási bizottság irattírásban előlegesen is megtekinthető

3-szor. Az erdőtisztek egyike Aranyos-Maróth székhelyen kezelni fog kisebb és nagyobb részletekben mintegy 12,251 kat. hod erdőt, — a második erdőtiszt pedig: Barsszentkereszt székhelyvel, kezelni fog mintegy 8530 kat. holdat.

4-szer. Ezen megyei erdőtiszt állomásokkal egybekötött javadalmozás következő:

- a) készpénzben évi fizetés — mindkét állomásnál egyenlően és külön-külön 700 frt,
- b) lakbér . . . . . 140 frt,
- c) iroda-átalány . . . . . 15 frt,
- d) Uti átalány: a bars-szentkereszt állomásnál . . . . . 300 frt,
- az aranyosmaróthi állomásnál . . . . . 400 frt.

Az iroda-átalányban nem foglaltatik: a kezelés alatt levő erdők üzem tervének elkészítéséhez szükséges térkép, esetleg telekkönyv és műszaki iratok anyaga, melyet a község tartozik előállítani.

5-ször. A pályázati kérvényben kitéendő: vajjon a bars-szentkereszt — vagy az aranyosmaróthi, — esetleg a két állomás közül bármelyikére történik-e a pályázat? Kelt Ar-Maróthon 1883-ik évi novemberhó 14-én.

Bars megye főispánja helyett:
Rudnyánszky Titusz,
alispán.

302. 3-3.

China-ezüst-és Alpacca-árak

GYÁRA

MORITZ HABKER

Bécs. I., Operngasse 2. 303. 3-2.

Legdusabb választék evő-eszközök, asztali készletek, thea- és kávé-készletekben stb.

Legrégiből gyárijeggy Osztr.-Magyarországban.

■ 15 évi kezességgel. ■

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Karácsonyi ajándék!

Karácsonyi ajándék!

Utazó ügynökök, ismeretlen czégek

varrógépeit

magas áron kínálják, előpénzeket vesznek föl és azután rossz gépeket küldenek utánvételek mellett.

E vidéken ilyenektől rendelni fölöslegessé válik, miután nálam mindig vannak raktáron

Howe, Singer, Wehler & Wilson, Badenia és Anger

VARRÓGÉPEK

és minden előleg nélkül, 75 krajczáros, de még kisebb részlet-fizetésre is adom azokat,

5 évi jótállás mellett.

Családi czélokra Singer-gépeket ajánlok harminczhat forintért.

FISCHER MIKSA

kereskedése Léván.

301. 38-37.

Cs. kir. szab. szarvasfü-czukorkák

KERN TESTVÉREK

— Léván —

ajánlják a n. é. közönségnek: dusan berendezett vas-, fűszer-, csemego-, deli gyümölcs-, rum-, tea-, tea-sütemény-, asznborok- és nagy választéku **CZUKORKÁKBÓL** álló raktárukat,

továbbá: 304. 3-1.

karácsonyi és ujévi ajándékoknak

alkalmas czikkeiket.

Templomi-, asztali és karácsonyi gyertyákat.

Családi varrógépeket 24 frtól — 35 frtig,

5 évi jótállás mellett.

Korcsolyákat

nagy választékban — a legjutányosabb áron.

Rekedtség torok-, mell- és tüdőbajok ellen